

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Nova quota de la Seguretat Social: el mecanisme d'equitat intergeneracional

30-01-2023

A partir del mes de gener de 2023 s'aplica una nova quota de la Seguretat Social: el mecanisme d'equitat intergeneracional (MEI).

Dins del procés de reforma del sistema de la Seguretat Social, la [Llei 21/2021](#), de 28 de desembre, de garantia del poder adquisitiu de les pensions i d'altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions, va prendre dues decisions importants. D'una banda, va derogar el factor de sostenibilitat -que vinculava l'import inicial de les pensions a l'evolució de l'esperança de vida-, que havia estat introduït per la [Llei 23/2013](#), de 23 de desembre, i que, en realitat, mai no es va arribar a aplicar, ja que va quedar suspès en el moment d'entrar en vigor i finalment derogat. De l'altra, va crear un nou MEI que implica una aportació addicional en les cotitzacions d'empreses i persones treballadores a partir del gener del 2023.

La disposició final quarta de la Llei 21/2021 determina, amb la finalitat de preservar l'equilibri entre generacions i enfortir la sostenibilitat del sistema de la Seguretat Social a llarg termini, establir un MEI amb el funcionament següent:

1. Primer component: a partir del 2023, i al llarg d'un període de 10 anys, es fixa una cotització addicional finalista que nodreix el fons de reserva de la Seguretat Social en els termes següents:

- La cotització és de 0,6 punts percentuals, d'acord amb l'estructura actual de distribució entre empresa i treballador/a.
- Aquesta cotització finalista es manté fins al 2032.
- La normativa sobre el fons de reserva s'adapta per garantir que la utilització d'aquesta quota finalista i dels rendiments que genera es destini exclusivament a atendre les desviacions en el nivell de despesa a les quals es fa referència en l'apartat següent.

2. Segon component: a partir del 2032, amb una periodicitat triennial, es verificarà si, d'acord amb les últimes previsions de l'Ageing Report de la Comissió Europea o d'un document anàleg, el nivell de despesa el 2050 superarà la previsió per a aquest any del citat informe del 2024, un cop descomptat l'efecte que hauria tingut el factor de sostenibilitat derogat. En funció d'aquesta valoració, el 2033:

- Si el nivell de despesa previst no supera aquest llindar, no s'aplicarà cap mesura. En aquest cas, es podrà valorar en el si del diàleg social per elevar com a proposta a la Comissió de Seguiment i Avaluació dels Acords del Pacte de Toledo la utilització dels recursos del fons de reserva de la Seguretat Social per reduir les cotitzacions socials o millorar la quantia de les pensions.

- Si el nivell de despesa previst supera el llindar esmentat, s'aplicaran les mesures següents:

Es disposarà dels actius del fons de reserva de la Seguretat Social per finançar la despesa en pensions contributives, amb un límit de disposició anual del 0,2 % del PIB.

En el cas que aquesta desviació sigui superior al 0,2 %, o que s'hagin esgotat els actius del fons de reserva, el Govern negociarà amb els interlocutors socials per elevar a la Comissió de Seguiment i Avaluació dels Acords del Pacte de Toledo una proposta que, de manera equilibrada, s'adreci a disminuir el percentatge de despesa en pensions en termes de PIB mitjançant mesures emmarcades en les recomanacions del Pacte de Toledo; a incrementar el tipus de cotització o altres fórmules alternatives per augmentar els ingressos, o bé a totes dues mesures, en els termes que s'acordin, tenint en compte especialment el principi de suficiència.

Aquestes mesures han de compensar la desviació en la previsió de despesa en pensions el 2050 que no estigui coberta pels actius del fons de reserva amb un límit del 0,8 % del PIB, d'acord amb una sendera que reflecteixi l'impacte creixent que hauria tingut l'aplicació del factor de sostenibilitat que ara es deroga i amb un efecte temporal que no es podrà prolongar més enllà del 2060. Doncs bé, la [Llei 31/2022](#), de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, ha fixat la cotització corresponent al MEI aquest any. Així, a partir de l'1 de gener de 2023 s'efectua una cotització de 0,6 punts percentuals aplicable a la base de cotització per contingències comunes en totes les situacions d'alta o assimilades a la d'alta en el sistema de la Seguretat Social en les quals hi hagi obligació de cotitzar per cobrir la pensió de jubilació. Quan el tipus de cotització hagi de ser objecte de distribució entre ocupador i treballador/a, el 0,5 % anirà a càrrec de l'ocupador i el 0,1 %, a càrrec del treballador/a.

Quant a la gestió d'aquesta nova quota, que afecta tots els règims de la Seguretat Social, no cal fer cap mena d'actuació davant la Tresoreria General de la Seguretat Social en matèria d'afiliació i alta, si bé en l'àmbit de la cotització es creen dos conceptes econòmics nous:

- El MEI quan hi ha aportació del treballador/a i aportació empresarial (concepte 555).
- El MEI quan hi ha únicament aportació empresarial (concepte 557).

En les nòmines dels treballadors s'aplica el descompte del 0,1 % de la base de cotització de contingències comunes i es totalitza, juntament amb el 0,5 % de l'aportació empresarial en el concepte "líquid de contingències comunes" (concepte 598). Així doncs, aquest nou descompte ha d'aparèixer ja en les nòmines a partir del mes de gener de 2023 i, considerant que no afecta les bases de cotització, ha d'implicar l'aportació d'aquesta quota addicional, sense que això afecti la futura acció protectora dels treballadors. És a dir, és una cotització per reforçar la recaptació, però no millora les futures pensions.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació